

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	ALTERNATYWNE METODY KOMUNIKACJI
Kod przedmiotu	N.1.18.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	7
Całkowita liczba punktów ECTS	5
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Student posiada podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki, pedagogiki specjalnej, psychologii. Przystąpił do elementarną wiedzę z zakresu funkcjonowania jednostek z różnymi dysfunkcjami. Umiejętność krytycznego myślenia, formułowania klarownych komunikatów.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

C-1 Wprowadzenie studentów w tematykę alternatywnych metod komunikacji.
 C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby osób niemówiących.
 C-3 Zwrócenie uwagi na istotę i znaczenie komunikacji dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
2.	Student rozumie procesy komunikacji społecznej, zna ich prawidłowości i zakłócenia, w szczególności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowanych społecznie, uczniów ze spektrum autyzmu oraz posiada pogłębioną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia, z zakresu kultury języka i efektywnego posługiwania się narządem głosu, a także wiedzę o alternatywnych metodach komunikacji.	PS_W11	SN_W02, SN_EG01	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

	osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.			
2	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO

Treści kształcenia

- Znaczenie komunikacji dla społecznego funkcjonowania jednostki.
- Alternatywne i wspomagające metody komunikacji – definicje, klasyfikacja, zastosowanie.
- Użytkownicy AAC – dobór metody do użytkownika, potrzeby i możliwości użytkowników AAC.
- Podstawy pracy z dzieckiem nie komunikującym się – założenia S. Tetzchner, H. Martinsen.
- Systemy znaków przestrzenno-dotykowych - alfabet Lorma, alfabet punktowy do dłoni.
- Wspomagane systemy AAC – PCS, Mówik, Makaton, Piktogramy.
- Niewspomagane systemy AAC – język migowy i migany, daktylografia. Fonogesty, Coghamo.
- Komunikacja symboliczna Bliss.
- Nowoczesne technologie i ich zastosowanie na potrzeby komunikacji. Narzędzia high-tec
- Rola i znaczenie pisma w komunikacji alternatywnej.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Esej i prezentacja multimedialna na zadany temat.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta	ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		30
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		30
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		95
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		125
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		5

Literatura obowiązkowa

- Bleszyński J. (red.), Alternatywne i wspomagające metody komunikacji, Kraków 2008.
- Kazimierska M., Sikora B., Wybór systemu porozumiewania się w zależności od kompetencji poznawczych, percepcyjnych i ruchowych ucznia, [w:] M. Przybysz-Piwkova (red.) Metody wspomagające rozwój mowy w różnych jego opóźnieniach, Warszawa 2002.
- Lechowicz A., Komputerowe wspomaganie procesu komunikacji niewerbalnej dzieci z wieloraką niepełnosprawnością, Warszawa 2005.

- Smyczek A., Zastosowanie wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC approach) w terapii małych dzieci zagrożonych poważnymi zaburzeniami w porozumiewaniu się, [w:] J. Błęszyński (red.), Alternatywne i wspomagające metody komunikacji, Kraków 2008.
- Stephen von Tetzchner, Wprowadzenie do wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się, Warszawa 2002.
- Tetzchner S., Martinsen H., Wprowadzenie do wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się, Warszawa 2002.
- Warick A., Porozumiewanie się bez słów: komunikacja wspomagająca i alternatywna na świecie, Warszawa 1999.

Literatura uzupełniająca

- Krakowiak K., Leszka J., Efekty wykorzystywania fonogestów w procesie formowania języka dzieci niesłyszących, Audiofonologia XVII, 2000.
- Lechowicz A., Metoda komunikacji symbolicznej Bliss – jej zastosowanie w życiu i w szkole, [w:] H. Mierzejewska, M. Przybysz-Piwko (red.), Mózgowe porażenie dziecięce. Problemy mowy. Diagnostyka i postępowanie usprawniające, Warszawa 1997.
- Świdziński M., Języki migowe, [w:] T. Gałkowski, E. Szelaąg, G. Jastrzębowska (red.), Podstawy neurologopedii, Opole 2005.
- Zaorska M., Komunikacja alternatywna i głuchoniewidomych, Toruń 2005.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	DIAGNOZA FUNKCJONALNA
Kod przedmiotu	N.1.8.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Dr Elena Karpuszenko
Prowadzący zajęcia	Dr Elena Karpuszenko

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posługuje się podstawową wiedzą z psychologii rozwojowej, pedagogiki. Zna podstawowe mechanizmy procesu uczenia się małego dziecka. Formułuje logiczne i spójne wnioski. Potrafi wyrażać własne opinie.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

- C-1 Zapoznanie studentów z metodami diagnozy funkcjonalnej.
- C-2 Kształtowanie umiejętności wykorzystywania i interpretacji narzędzi diagnostycznych.

C-3 Rozwijanie i doskonalenie umiejętności logicznego, rzetelnego i trafnego opisu funkcjonowania psychoruchowego małego dziecka.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka: w aspekcie biologicznym, psychologicznym i społecznym – w różnych cyklach życia.	PS_W03	SN_W01	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, socjologii, biomedycyny, pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin oraz aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w celu analizowania zjawisk i problemów edukacyjnych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych oraz do projektowania, realizowania i ewaluacji procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_U01	SN_U01, SN_U02, SN_U03	P7S_UW
2.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
Treści kształcenia				
- Diagnoza funkcjonalna – cele, zadania, funkcje diagnozy. Diagnoza funkcjonalna a nozologiczna. Elementy diagnozy. Proces diagnozowania i jego etapy. - Etapy rozwoju psychoruchowego a zadania diagnostyczne. - Metody, techniki i narzędzia diagnostyczne. Charakterystyka wybranych narzędzi badawczych: skala INSITE, NBAS, Monachijska diagnostyka rozwojowa, PEP-R, Arkusz poznania ucznia szkoły specjalnej (J. Głódkowska), Inwentarz do oceny postępów w rozwoju społecznym (Gunzberg), Profil psychoedukacyjny (E. Schopler). - Etyczne normy i standardy diagnozy. - Zasady konstrukcji arkusza badawczego małego dziecka. - Wsparcie terapeutyczne z uwzględnieniem wyników zrealizowanej diagnozy. Praktyczny aspekt wykorzystania diagnozy w procesie konstruowania programów indywidualnego wsparcia terapeutycznego. - Wsparcie komputerowe w diagnozowaniu.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Praca indywidualna – analiza przydzielonego przypadku.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta				ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>				
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>				15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>				15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>				60

Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa
- Cieszyńska J., Korendo M., Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2007. - Jarosz E., Wysocka E., Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania, Warszawa 2006. - Marcinkowska B., Diagnoza umiejętności funkcjonalnych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, [w:] J. Głodkowska, A. Giryński (red.), Osobowość, samorealizacja, odpowiedzialność, bezpieczeństwo, autonomia. Teoria, empiria i praktyka w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością umysłową od dzieciństwa do późnej dorosłości, Warszawa 2004. - Model INSITE, PZN 2010. - Monachijska funkcjonalna diagnostyka rozwojowa, t. 1-2, Fundacja Promyk. - Paluchowski J. W., Diagnoza psychologiczna. Proces – narzędzia – standardy, Warszawa 2007. - Piotrowicz R., Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i rodziny. Diagnoza a program, Warszawa 2012. - Schopler E. (i współ.), Profil psychoedukacyjny, Gdańsk 1999.
Literatura uzupełniająca
- Piotrowicz R., Opóźnienie rozwoju psychoruchowego – niedorozwój umysłowy – upośledzenie umysłowe – norma? Problemy diagnozy i wspomagania rozwoju dziecka, [w:] Gorajewska D. (red.), Wsparcie dziecka z niepełnosprawnością w rodzinie i szkole, Warszawa 2008.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
Kod przedmiotu	N.1.2.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	4
Całkowita liczba punktów ECTS	2
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak
Prowadzący zajęcia	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Student posiada wiedzę z zakresu podstaw pedagogiki oraz pedagogiki specjalnej. Ponadto zna podstawy psychologii. Wyraża własne opinie, potrafi klarownie przedstawiać swoje poglądy i opinie. Wypowiada się logicznie i spójnie. Nawiązuje komunikację społeczną.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

C-1 zapoznanie studentów z wiedzą o zasadach, celach oddziaływań rehabilitacyjnych oraz specyfice uczenia się dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.

C-2 Zapoznanie z współczesnymi koncepcjami niepełnosprawności intelektualnej oraz modelami postrzegania niepełnosprawności.

C-3 Rozwijanie umiejętności wyboru ścieżek edukacji i rehabilitacji osób ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością.

C-4 Uwrażliwienie studenta w zakresie przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o strukturze i funkcjach systemu kształcenia specjalnego – o jego podstawach prawnych, celach, zadaniach, organizacji różnych instytucji edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych i integracyjnych.	PS_W09	SN_W07	P7S_WK

Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI

	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW

	wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.			
2.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
Treści kształcenia				
- Modele postrzegania niepełnosprawności, definicje, rodzaje. - Koncepcje niepełnosprawności intelektualnej: psychobiologiczna, psychorozwojowa, psychospołeczna i pedagogiczna. - Rozwój psychospołeczny osób z niepełnosprawnością intelektualną. - Współczesne systemy rehabilitacji w Polsce i na świecie osób z niepełnosprawnością intelektualną. - Orzecznictwo. - Edukacja osób z niepełnosprawnością w Polsce i na świecie. - Specyfika procesu uczenia się osób z niepełnosprawnością intelektualną. - Rozwiązania systemowe intensyfikujące rehabilitację społeczno-zawodową i podnoszące jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną propagowane w Unii Europejskiej. - Rodzaje i warunki prawidłowej integracji. Integracja i normalizacja życia osób niepełnosprawnych. - Niepełnosprawność a regulacje prawne w kontekście edukacji i rehabilitacji. - Organizacje wspierające proces rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Praca pisemna na zadany temat.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				

Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)		
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)		15
3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)		15
4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		35
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		50
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		2

Literatura obowiązkowa	
- Bobińska K., Pietras T., Gałęcki P. (red.), Niepełnosprawność intelektualna etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia, Wrocław 2012. - Chrzanowska, I., Funkcjonowanie dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim w szkole podstawowej, Łódź 2003. - Dykcik W. (red.), Pedagogika specjalna, Poznań 2001. - Głodkowska J., Giryński A. (red.), Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną – od bierności do aktywności, Kraków 2006. - Głodkowska J., Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ogólnodostępnej, Warszawa 2010. - Gorajewska D. (red.), Społeczeństwo równych szans. Tendencje i kierunki zmian, Warszawa 2005. - Grabowska A., Gębickiej-Zdanewicz M. (red.), Uczeń niepełnosprawny w szkole ogólnodostępnej: budowanie systemu wsparcia i pomocy, Warszawa 2010. - Kopeć D. Rzeczywistość (nie)edukacyjna osoby z głęboką niepełnosprawnością intelektualną, Poznań 2013. - Smith, D. D., Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki, Warszawa 2008. - Speck O., Osoby z niepełnosprawnością intelektualną, Gdańsk 2015. - Wyczesany J., Pedagogika upośledzonych umysłowo, Kraków 2011. - Zakrzewska-Manterys E., Upośledzeni umysłowo. Poza granicami człowieczeństwa, Warszawa 2010. - Zawiślak A., Wybrane zagadnienia z pedagogiki specjalnej, Impuls, Kraków 2009.	
Literatura uzupełniająca	
- Bobkowicz-Lewartowska L., Niepełnosprawność intelektualna – diagnozowanie, edukacja i wychowanie, Gdańsk 2011. - Kościelak R., Funkcjonowanie psychospołeczne osób z niepełnosprawnością intelektualną, Warszawa 1996. - Pałak Z., Pedagog specjalny w procesie edukacji, rehabilitacji, resocjalizacji, Lublin 2008.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ SPRZĘŻONĄ
Kod przedmiotu	N.1.11.

Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Jacek Kapałka/mgr Elżbieta Draws
Prowadzący zajęcia	Mgr Jacek Kapałka/mgr Elżbieta Draws

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Posiada wiedzę podstawową z zakresu dydaktyki ogólnej, pedagogiki ogólnej i specjalnej. Ma podstawową wiedzę o procedurach stosowanych w metodyce. Potrafi wypowiadać się w sposób logiczny, klarowny. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
C-1 Zapoznanie studentów z podstawami metodyki pracy z osobami z niepełnosprawnością sprzężoną i intelektualną w stopniu głębokim.	
C-2 Zapoznanie studentów ze znaczeniem i rolą pedagoga specjalnego.	
C-3 Uwrażliwienie studentów na potrzeby osób ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością.	
C-4 Zapoznanie studentów z etycznymi aspektami w pracy osób ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością.	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych,	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.			
Treści kształcenia			
- Wprowadzenie w tematykę zajęć – analiza pojęć niepełnosprawność sprzężona, niepełnosprawność intelektualna. Etiologia niepełnosprawności wielorakiej. - Czynniki zaburzające proces rewalidacji dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim. - Strategie postępowania rewalidacyjno-wychowawczego. Zajęcia rewalidacyjno-wychowawczych. - Sposoby stymulowania aktywności dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim. - Metody terapii zaburzeń, usprawniania i nauczania konkretnych umiejętności. - Stymulowanie rozwoju kompetencji społecznych. - Projekt programu terapeutycznego dla osoby ze sprzężoną niepełnosprawnością. - Sytuacja rodziny dziecka ze sprzężoną niepełnosprawnością.			
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy – test. Praca indywidualna – opracowanie modelu pracy z uczniem z niepełnosprawnością.			
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe			
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Ćwiczenia praktyczne. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.			
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)			Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta			ST
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)			NST
<i>2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>			15
<i>3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>			15
<i>4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>			85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):			100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):			4

Literatura obowiązkowa	
- Dykcik W., Twardowski A. (red.), Wspomaganie rozwoju i rehabilitacja dzieci z genetycznie uwarunkowanymi zespołami zaburzeń, Poznań 2004. - Frohlich A., Stymulacja od podstaw, Warszawa 1998. - Gładkowska J., Dydaktyka specjalna, Warszawa, 2012. - Kosakowski Cz., Dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Toruń 2000. - Kwiatkowska M., Zwyczajne towarzyszenie zamiast specjalnej troski, Warszawa 2006. - Mihilewicz S. (red.), Psychologiczno-pedagogiczne problemy wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych, Kraków 2006. - Olechnowicz H., Wyzwalanie aktywności dzieci głębiej upośledzonych umysłowo, Warszawa 1994. - Pilecki J., (red.), Usprawnianie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym, Kraków 2002. - Twardowski A., Pedagogika osób ze sprzężonymi upośledzeniami, [w:] W. Dykcik (red.), Pedagogika specjalna, Poznań 2007. - Twardowski A., Wychowanie dzieci o niesprawności sprzężonej, [w:] Obuchowska I. (red.), Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, Warszawa 1991.	

Literatura uzupełniająca	
- Dykcik W., Szychowiak B. (red.), Nowatorskie i alternatywne metody w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej: przewodnik metodyczny, Poznań 2001.	
- Głodkowska J., Poznanie ucznia szkoły specjalnej, Warszawa 2006.	
- Piszczek E., Diagnoza i wspomaganie rozwoju dziecka, Warszawa 2007.	
- Wyczesany J., Pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie, Kraków 2006.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM
Kod przedmiotu	N.1.9.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student posiada podstawową wiedzę z zakresu dydaktyki, pedagogiki, pedagogiki specjalnej oraz psychologii. Formułuje klarowne i spójne opinie. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z podstawami funkcjonowania psychospołecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.
C-2 Wprowadzenie w tematykę kształcenia ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Nauka analizy problemów edukacji i rehabilitacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w kontekście wiedzy interdyscyplinarnej.
C-3 Uwrażliwienie na potrzeby rozwojowe uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, organizacji działań edukacyjnych adekwatnych do ich możliwości i umiejętności.
C-4 Kształtowanie umiejętności planowania i realizacji zajęć, doboru metod, form pracy z uczniem z lekka niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem możliwości rozwojowych i etapu edukacyjnego jego kształcenia.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO

	metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.			
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
- Funkcjonowanie psychofizyczne w szkole ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. - Cele nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Znaczenie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla planowania procesu edukacji ucznia. - Podstawa programowa kształcenia ogólnego, programy kształcenia, kryteria doboru treści kształcenia i wychowania, kryteria analizy wartości podręczników – analiza przydatności dydaktycznej pod kątem możliwości ich realizacji w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. - Organizacja, etapy, plany nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. - Metody, formy i środki w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. - Konstruowanie konspektu lekcji, prowadzenie dokumentacji edukacyjno-terapeutycznej. - Wykorzystanie nowoczesnych technologii w edukacji i rehabilitacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. - Weryfikacja wiedzy i umiejętności oraz ocenianie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie scenariusza zajęć na zadany temat.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.				

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
	ST	NST
Formy nakładu pracy studenta		
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)		
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)		15
3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)		15
4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa
- Głodkowska J., Poznanie ucznia klasy I szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnostyka i interpretacja, Warszawa 1999. - Kosakowski Cz. (red.), Nauczanie i wychowanie osób lekko upośledzonych umysłowo, Toruń 2001. - Mikrut A., Wyczesany J., Elementy metodyki nauczania początkowego dzieci upośledzonych umysłowo, Kraków 2011. - Pasternak E., Materiały z metodyki kształcenia upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim w szkole specjalnej, Lublin 1994. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych; w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół; w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych; w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego. - Sadowska, S. (red.), Nauczanie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, Toruń 2006. - Tkaczyk G., Serafin T. (red.), Poradnik metodyczny dla nauczycieli kształcących uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych, Warszawa 2001. - Tkaczyk G., Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania i wychowania upośledzonych umysłowo, Lublin 1997.
Literatura uzupełniająca
- Kosińska A., Polak A., Uczeń metodą ośrodków pracy, Warszawa 2007. - Skibska J., Model kształcenia dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) w placówkach oświatowych ogólnodostępnych, [w:] K. Denek (red.), Uczeń i nauczyciel jako główne podmioty edukacji jutra, Sosnowiec 2012. - Węglińska M., Jak przygotować się do lekcji? Wybór materiałów dydaktycznych, Kraków 2005.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM I ZNACZNYM
Kod przedmiotu	N.1.10.

Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	7, 8
Całkowita liczba punktów ECTS	9
Forma prowadzenia zajęć	45 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin, ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak
Prowadzący zajęcia	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada wiedzę o istocie wychowania, zna podstawowe pojęcia pedagogiki (wychowanie, opieka) oraz wie jakie są potrzeby psychiczne dzieci. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z podstawami funkcjonowania psychofizycznego osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym.
C-2 Zapoznanie studentów z tematyką kształcenia ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Nauka analizy problemów edukacji i rehabilitacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym w kontekście wiedzy interdyscyplinarnej.
C-3 Uwrażliwienie na potrzeby rozwojowe uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, organizacji działań edukacyjnych adekwatnych do ich możliwości i umiejętności.
C-4 Kształtowanie umiejętności planowania i realizacji zajęć, doboru metod, form pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym z uwzględnieniem możliwości rozwojowych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form	PS_W08		P7S_WG

	edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.			
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK

1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO	
	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR	
Treści kształcenia					
- Funkcjonowanie psychofizyczne w szkole ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. - Cele nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Znaczenie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla planowania procesu edukacji ucznia. - Podstawa programowa kształcenia ogólnego, programy kształcenia, kryteria doboru treści kształcenia i wychowania, kryteria analizy wartości podręczników – analiza przydatności dydaktycznej pod kątem możliwości ich realizacji w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. - Organizacja, etapy, plany nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. - Metody, formy i środki w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. - Metodyka realizacji zajęć z zakresu plastyki, muzyki z rytmiką, w-f. - Metodyka prowadzenia zajęć przysposabiających do pracy i zajęć rewalidacyjno wychowawczych. - Stymulowanie aktywności uczniów z głębszą niepełnosprawnością – Program M. Kwiatkowskiej, Program H. Olechowicz. - Konstruowanie konspektu lekcji, prowadzenie dokumentacji edukacyjno-terapeutycznej. - Wykorzystanie nowoczesnych technologii w edukacji i rehabilitacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. - Weryfikacja wiedzy i umiejętności oraz ocenianie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. - Zachowania trudne – wygaszanie z wykorzystaniem technik behawioralnych.					
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych					
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie scenariusza zajęć na zadany temat.					
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe					
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.					
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta				ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>					
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>					45
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>					45

4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		180
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		225
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		9

Literatura obowiązkowa
- Kielin J., Krok po kroku. Nauczanie i terapia dzieci z umiarkowaną, znaczną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną, Gdańsk 2013.
- Kozłowski, J., Zachowania trudne u osób z zaburzeniami rozwojowymi: Behawioralny model diagnozy, terapii i profilaktyki, [w:] E. Pisula, D. Danielewicz (red.), Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem, Kraków 2005.
- Marcinkowska B., Wołowicz A., Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania i konstruowanie indywidualnych programów dla osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, Warszawa 2010.
- Naprawa R., Tanajewska A., Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny. Zakres dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, Gdańsk 2012.
- Naprawa R., Tanajewska A., Korzeniewska E., Gotowi do startu. Program edukacji i wychowania dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, Gdańsk 2012.
- Tomkiewicz-Bętkowska A., Krztoń, A., ABC pedagoga specjalnego. Poradnik dla nauczycieli, Kraków 2009.
- Wiśniewska M., Wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, Kraków 2010.
Literatura uzupełniająca
- Kielin J., Rozwój daje radość, Sopot 2013.
- Maurer A., Terapia trudności w nauce czytania i pisania u dzieci upośledzonych umysłowo, Kraków 1991.
- Mihilenius (red.), Dziecko z trudnościami w rozwoju, Kraków 2001.
- Pilecka W., Ozga A. (red.), Dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ekosystemie, Warszawa 2005.
- Wyczesany J. (red.), Pedagogika upośledzonych umysłowo, Kraków 2006.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	FUNKCJONOWANIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
Kod przedmiotu	N.1.4.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	5
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 w.

Forma zaliczenia	Egzamin/WO
Kierownik przedmiotu	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak
Prowadzący zajęcia	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada elementarną wiedza z zakresu psychologii ogólnej oraz rozwojowej. Zna podstawowe pojęcia z zakresu oligofrenopedagogiki. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Przekazanie wiedzy odnośnie specyfiki zagadnień związanych z tematyką przedmiotu. C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby, specyfikę funkcjonowania poznawczego, społeczno-emocjonalnego, motorycznego, komunikacyjnego, seksualnego jednostek z niepełnosprawnością intelektualną. C-3 Rozwijanie umiejętności kreowania środowiska włączającego dla osób z dysfunkcjami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student rozumie procesy komunikacji społecznej, zna ich prawidłowości i zakłócenia, w szczególności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowanych społecznie, uczniów ze spektrum autyzmu oraz posiada pogłębioną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia, z zakresu kultury języka i efektywnego posługiwania się narządem głosu, a także wiedzę o alternatywnych metodach komunikacji.	PS_W11	SN_W02, SN_EG01	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	P7S_KR	SN_K04, SN_K05
2	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	P7S_KK	SN_K01
Treści kształcenia				
- Pojęcie i charakterystyka poszczególnych stopni niepełnosprawności intelektualnej. - Znaczenie zaburzeń procesów orientacyjnych (sposrzeganie, pamięć, uwaga) dla funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną - Charakterystyka zaburzeń mowy dla poszczególnych stopni niepełnosprawności intelektualnej – sposoby komunikowania się. Znaczenie komunikacji alternatywnej dla funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną. - Umiejętności samoobsługowe w kontekście zaburzeń rozwoju motoryki. - Procesy emocjonalno – motywacyjne w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością intelektualną - Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną				

- Specyfika funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną. Aspekt pełnienia ról w rodzinie, środowisku rówieśniczym, miejscu pracy. - Odrzucenie społeczne i stereotypizacja wizerunku osób z niepełnosprawnością intelektualną. Typologia postaw społecznych wobec niepełnosprawnych umysłowo. - Organizacja czasu wolnego.		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		15
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa	
- Bobińska, Pietras K., Gałęcki T., Niepełnosprawność intelektualna etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia, Wrocław 2012. - Dykik W. (red.), Pedagogika specjalna, Poznań 2001. - Głodkowska J., Giryński A. (red.), Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną – uwalnianie od schematów i uprzedzeń, Warszawa 2005. - Głodkowska J., Giryński A. (red.), Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną – od bierności do aktywności, Kraków 2006. - Kościelak R., Funkcjonowanie psychospołeczne osób niepełnosprawnych umysłowo, Warszawa 1996. - Kowalik S., Psychologia niepełnosprawności umysłowej, [w:] Sęk H. (red.), Psychologia kliniczna, tom 2, Warszawa 2005. - Kwiatkowska M., Dzieci głęboko niezrozumiane, Warszawa 1997. - Minczakiewicz E., Dziecko niepełnosprawne. Rozwój i wychowanie, Kraków 2003. - Wyczęsany J., Pedagogika upośledzonych umysłowo, Kraków 2005.	
Literatura uzupełniająca	
- Gajdzica Z., Edukacyjne konteksty bezradności społecznej osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, Katowice 2007. - Kościelka M., Oblicza upośledzenia, Warszawa 1995. - Pisula E., Rodzice i rodzeństwo dzieci z zaburzeniami rozwoju, Warszawa 2007. - Twardowski A., Kształtowanie dialogowej kompetencji komunikacyjnej u uczniów niepełnosprawnych intelektualnie, Kalisz-Poznań 2002.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	INTEGRACJA SENSORYCZNA
Kod przedmiotu	N.1.16.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	6
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Zawadzka
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Zawadzka

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Student posiada wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki. Zna biomedyczne podstawy rozwoju. Posługuje się podstawową wiedzą z zakresu zaburzeń przetwarzania sensorycznego. Potrafi formułować wypowiedzi w sposób spójny, klarowny. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
C-1 Przekazanie wiedzy z zakresu terapii integracji sensorycznej (objawy i konsekwencje zaburzeń modulacyjnych, rodzaje zaburzeń SI). C-2 Nauka zasad tworzenia diety sensorycznej adekwatnie do zaburzeń. C-3 Zaznajomienie studentów z wybranymi kwestionariuszami sensomotorycznymi. Rozwijanie umiejętności posługiwania się niniejszymi narzędziami.	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych	PS_W08		P7S_WG

	oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.			
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO

Treści kształcenia

- Integracja sensoryczna – podstawy teoretyczne.
- Rodzaje zaburzeń sensoryczno-motorycznych u osób z ASD. Ocena funkcjonowania poszczególnych zmysłów.
- Teoria integracji sensorycznej J. Ayres.
- Wybrane metody stymulowania poszczególnych zmysłów.
- Ocena efektywności terapii.
- Analiza zachowań dzieci z rozpoznaną dysfunkcją modulacji sensorycznej – procedury i wskazówki do pracy z dzieckiem.
- Dieta sensoryczna – zalecenia, zasady tworzenia programów.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Praca grupowa – zadania problemowe. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Praca indywidualna – przygotowanie projektu diety sensorycznej.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Burza mózgów oraz dyskusja. Praca z tekstem, wykład problemowy/konwersatoryjny. Pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.

Formy nakładu pracy studenta	Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)	
	ST	NST	ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>				
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>				15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>				15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>				135
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):				150
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):				6

Literatura obowiązkowa

- Bleszyński J., Terapie wspomagające rozwój osób z autyzmem, Kraków 2005.
- Borkowska M., Wagh K., Integracja sensoryczna na co dzień, Warszawa 2010.
- Kranowitz C. S., Nie – zgrane dziecko. Zaburzenia przetwarzania sensorycznego – diagnoza i postępowanie, Gdańsk 2012.

- Mass V. F., *Uczenie się przez zmysły. Wprowadzenie do teorii integracji sensorycznej dla rodziców i specjalistów*, Warszawa 1998.
- Olechnowicz H., *Wokół autyzmu. Fakty, skojarzenia, refleksje*, Warszawa 2004.
- Przyrowski Z., *Integracja sensoryczna, wprowadzenie do teorii, diagnozy i terapii*, Warszawa 2011.
- Wadsworth B. J., *Teoria Piageta. Poznawczy i emocjonalny rozwój dziecka*, Warszawa 1998.

Literatura uzupełniająca

- Maas V. F., *Integracja sensoryczna a neuronauka – od narodzin do starości*, Warszawa 2007.
- Pisula E., *Autyzm. Przyczyny symptomy, terapia*, Harmonia 2010.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODY PRACY TERAPEUTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ
Kod przedmiotu	N.1.14.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	8
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posiada elementarną wiedzę z zakresu funkcjonowania psychospołecznego dziecka. Wypowiada się logicznie i spójnie. Klarownie wyraża własne opinie. Chętnie wypowiada się na forum grupy.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

- C-1 Zapoznanie studentów podstawami pracy terapeutycznej i wychowawczej.
- C-2 Zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania dzieci wymagających terapii.
- C-3 Rozwijanie umiejętności oceny przydatności poszczególnych metod terapeutycznych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
2.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach szkolnictwa specjalnego, w instytucjach resocjalizacyjnych i wspierających, posiada ponadto wiedzę o pierwszej pomocy przedmedycznej.	PS_W14	SN_W11, SN_HiB01	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
2.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK	
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO	
Treści kształcenia					
- Podstawy teoretyczne wybranych dyrektywnych metod terapii (terapia behawioralna, holding). - Mandala - omówienie pojęcia mandali, formy i zasady pracy, znaczenie kolorów. Ćwiczenia praktyczne. - Muzykoterapia w pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnym i ze spektrum autyzmu. - Metoda Ruchu rozwijającego W. Sherborne. - Kinezylogia edukacyjna jako metoda aktywizowania półkul mózgowych – omówienie i prezentacja poszczególnych ćwiczeń. - Stymulacja rozwoju psychoruchowego metodą programu M. i Ch. Knillów. - Nieinwazyjna metoda usprawniania mózgu (Trening Biofeedback) – sposób działania, cele i skuteczność. - Sala Doświadczania Świata - stymulacja wielozmysłowa w pracy terapeutycznej. - Animaloterapia jako metoda wspomagająca w pracy z dzieckiem o zaburzonym rozwoju – omówienie wybranych zagadnień. - Metoda F. Affolter w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną – cel, reguły, etapy uczenia się przez czucie. - Bajkoterapia jako metoda pracy z dziećmi i młodzieżą o zaburzonym rozwoju.					
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych					
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie scenariuszy zajęć na zadany temat.					
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe					
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.					
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta				ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>					
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>					15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>					15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>					85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):					100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):					4

Literatura obowiązkowa
- Affolter S., Spostrzeganie, rzeczywistość, język, Warszawa 1997. - Bekasiewicz N. (red.), Czy zwierzęta potrafią leczyć? Terapie z udziałem zwierząt wspomagające rehabilitację osób, Warszawa 2008. - Dykcik W., Szychowiak B. (red.), Nowatorskie i alternatywne metody w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej, Poznań 2001. - Kulisiewicz B., Witaj piesku, Kraków 2018. - Molicka M., Bajkoterapia, O lękach dzieci i nowej metodzie terapii, Poznań 2002. - Skorek E. M., Terapia pedagogiczna. Zagadnienia praktyczne i propozycje zajęć, t. 2, Kraków 2004. - Skorupa J., Animaloterapia, Kraków 2007. - Smyk K. K., Terapia neurofeedback, Lublin 2008. - Stadnicka J., Terapia dzieci muzyką, ruchem i mową, Warszawa 1998.
Literatura uzupełniająca
- Błeszczyński J., Metodyka i wykorzystanie Metody Ruchu Rozwijającego, „Problemy Pedagogiki Specjalnej” 1996, nr 12. - Dykcik W. (red.), Pedagogika specjalna, Poznań 2001. - Kaja B., Zarys terapii dziecka, Bydgoszcz 2001. - Nawrot M., Trela A., Domino metod do pracy z dzieckiem w przedszkolu, Kraków 2001. - Skorek E. M., Terapia pedagogiczna. Zaburzenia rozwoju psychoruchowego dziecka, t. 1, Kraków 2004. - Włodarczyk-Dudek M. (red.), Terapia psychopedagogiczna z udziałem psa, Ostróda 2006.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODYKA PRACY W PRZEDSZKOLU SPECJALNYM
Kod przedmiotu	N.1.12.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczba punktów ECTS	5
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada elementarną wiedzę z zakresu pedagogiki, dydaktyki oraz oligofrenopedagogiki. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie. Potrafi klarownie przedstawiać swoje poglądy. Posiada umiejętność korzystania z literatury by właściwie przygotować się do zajęć.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z wiedzą z zakresu metodyki nauczania oraz wychowania w przedszkolu specjalnym, regulacjami prawnymi i organizacją procesu wychowawczego i edukacyjnego. C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby i możliwości funkcjonowania dzieci z zaburzeniami w rozwoju. C-3 Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie i umiejętności kierowania grupą.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
- Specyfika funkcjonowania dzieci z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu. Charakterystyka rozwojowa - Podstawy prawna dotycząca nauczania przedszkolnego. - Cele, zadania i organizacja pracy w wychowaniu przedszkolnym. - Zajęcia i pomoce dydaktyczne w pracy dydaktycznej w przedszkolu specjalnym.				

- Analiza wybranych metod i form pracy (Metoda Ośrodków Pracy, Metody komunikacji alternatywnej, Metoda Marii Montessorii, Metoda Dobrego Startu, Metoda Felicji Affolter, Stymulacja polisensoryczna). - Projektowanie ćwiczeń i scenariuszy zajęć - Obserwacja i diagnoza w pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie i ze spektrum autyzmu w wieku przedszkolnym. - Pomoc psychologiczno-pedagogiczna i współpraca z rodzicami dziecka z zaburzeniami w rozwoju.		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Praca grupie – zadania problemowe. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Przygotowanie scenariusza zajęć na zadany temat.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		30
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		30
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		95
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		125
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		5

Literatura obowiązkowa	
- Bogdanowicz M., Psychologia kliniczna dzieci w wieku przedszkolnym, Warszawa 1991. - Franczyk A., Krajewska K., Skarbiec nauczyciela terapeuty. Propozycje rozwiązań pracy terapeutycznej prowadzonej z dziećmi w wieku przedszkolnym o specyficznych i specjalnych potrzebach edukacyjnych, Kraków 2005. - Franczyk A., Krajewska K., Zabawy i ćwiczenia na cały rok. Propozycje do pracy z dziećmi młodszymi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Kraków 2007. - Kielin J., Jak pracować z rodzicami dziecka upośledzonego, Gdańsk 2002. - Kwiatkowska M., Dzieci głęboko niezrozumiane, Warszawa 1997. - Lovaas I., Nauczanie dzieci niepełnosprawnych umysłowo, Warszawa 1993. - Miksza M., Zrozumieć Montessori, Kraków 2004. - Pilecki J.(red.), Usprawnienie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym, Kraków 2006. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej. - Szczygieł B., Jak pracować z dzieckiem niepełnosprawnym? Konstruowanie programu zajęć. Organizowanie klasy integracyjnej. Konspekty zajęć, Kraków 2005. - Tkaczyk G.(red.),Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania i wychowania upośledzonych umysłowo, Lublin 1997. - Wyczesany J., Pedagogika upośledzonych umysłowo, Kraków 2005.	
Literatura uzupełniająca	

- Bednarczuk B. , Dziecko w klasie Montessori. Odniesienia teoretyczne i praktyczne, Lublin 2007.
- Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu we wspomaganiu rozwoju edukacji i terapii pedagogicznej, Gdańsk 2014.
- Dykcik W., Pedagogika specjalna, Poznań 2009.
- Maciarz A., Mały leksykon pedagoga specjalnego, Kraków 2005.
- Miosga L., Pomóż mi być, Kraków 2006.
- Obuchowska I.(red.), Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, Warszawa 2008.
- Skorek E. M., Terapia pedagogiczna. Zagadnienia praktyczne i propozycje zajęć, t. 2, Kraków 2004.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODYKA ZAJĘĆ REWALIDACYJNYCH
Kod przedmiotu	N.1.13.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	8
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak
Prowadzący zajęcia	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posiada wiedzę o istocie wychowania, zna podstawowe pojęcia pedagogiki (wychowanie, opieka) oraz wie jakie są potrzeby psychiczne dzieci. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

- C-1 Zapoznanie studentów z teorią oddziaływań rewalidacyjnych, stosowanych wobec osób z niepełnosprawnościami.
- C-2 Kształtowanie umiejętności organizacji zajęć rewalidacyjnych odpowiednio do rodzaju i stopnia niepełnosprawności.
- C-3 Wyposażenie studentów w wiedzę metodyczną.
- C-4 Nauka konstruowania scenariuszy zajęć rewalidacyjnych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej,	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO

	wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.				
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH					
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK	
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO	
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR	
Treści kształcenia					
- Pojęcie rewalidacji. Przedmiot, cele, zadania i zakres rewalidacji. Podstawy prawne. - Wybrane koncepcje i nurty oddziaływań rewalidacyjnych. - Formy i rodzaje zajęć rewalidacyjnych. - Zasady organizacji rewalidacji indywidualnej. - Zasady formułowania zaleceń do zajęć rewalidacyjnych w oparciu o diagnozę ucznia. - Ocena poziomu funkcjonowania, określenie trudności ucznia w poszczególnych sferach. - Interpretacja wyników, formułowanie celów oddziaływań rewalidacyjnych. - Zaburzenia funkcji percepcyjno-motorycznych (motoryka duża, mała, percepcja wzrokowa, słuchowa, orientacja w przestrzeni, lateralizacja). - Metody wspomagające w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną. - Opracowanie programu rewalidacji indywidualnej. - Konstruowanie scenariuszy zajęć rewalidacyjnych.					
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych					
Prezentacja multimedialna. Wypowiedź ustna. Wykonywanie w grupie zadań problemowych, pisanie scenariuszy zajęć; czynna aktywność na zajęciach; samodzielnie (grupowo) wykonany projekt; ćwiczenia praktyczne.					
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe					
Metoda przypadków, przeprowadzenie wybranej metody w trakcie zajęć, burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa.					
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta				ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>					
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>					15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>					15

4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		85
	Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):	100
	Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):	4

Literatura obowiązkowa	
- Faber, A., Mazlish, E., Jak mówić, żeby dzieci się uczyły w domu i w szkole, Poznań 2006. - Frohlich A., Stymulacja od podstaw, Warszawa 1998. - Głodkowska J., Giryński A. (red.), Osobowość, samorealizacja, odpowiedzialność, bezpieczeństwo, autonomia-teoria, empiria w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością umysłową od dzieciństwa do późnej dorosłości, Warszawa 2004. - Głodkowska, J., Zabawa i nauka w kręgu baśni, Warszawa 2001. - Kielin J., Profil osiągnięć ucznia: przewodnik dla nauczycieli i terapeutów z placówek specjalnych, Gdańsk 2002. - Kosmowska, B., Dzisiaj się bawimy – rewalidacja indywidualna prowadzona metodą Dobrego Startu - Scenariusze zajęć kl. I-IV szkoły specjalnej, Warszawa 1999. - Kozłowski J., Zachowania trudne u osób z zaburzeniami rozwojowymi. Behawioralny model diagnozy, terapii i profilaktyki, [w:] E. Pisula, D. Danielewicz (red.), Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem, Kraków 2005. - Marcinkowska B., Wołowicz A., Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania i konstruowanie indywidualnych programów dla osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, Warszawa 2010. - Piszczek M., Diagnoza i wspomaganie rozwoju dziecka. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2007. - Piszczek M., Dziecko, którego rozwój emocjonalno-poznawczy nie przekracza pierwszego roku życia. Diagnoza, zasady terapii i ocena efektów zajęć, Warszawa 2006. - Tomkiewicz-Bętkowska, A., Krztoń, A., ABC pedagoga specjalnego. Poradnik dla nauczycieli, Kraków 2009. - Wiśniewska M., Wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, Kraków 2010.	
Literatura uzupełniająca	
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	ORGANIZACJA AKTYWNOŚCI W ZAKRESIE KULTURY, SZTUKI I SPORTU UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
Kod przedmiotu	A.1.20.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne

Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie
Kierownik przedmiotu	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek
Prowadzący zajęcia	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Student posiada podstawową wiedzę na temat myśli w edukacji szkolnej i współczesnych koncepcji nauczania ze spojrzeniem na wyzwania edukacyjne współczesności oraz wybrane problemy klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego; potrafi współpracować w grupie.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
C-1 Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą aktywności ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie kultury, sztuki i sportu. C-2 Zapoznanie studentów z aksjologicznymi procesami wsparcia tych aktywności. C-3 Opanowanie wiedzy na temat zróżnicowanych zachowań, stosowanych wzmocnień i motywacji wynikających z aktywności twórczych oraz ich praktyczny wymiar w edukacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną. C-4 Nabywanie umiejętności wartościowania wydarzeń kulturalnych i sportowych, wykorzystywania kryteriów i metod porównawczych w ocenie współczesnych sztuk.	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
2.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach szkolnictwa specjalnego, w instytucjach resocjalizacyjnych i wspierających, posiada ponadto wiedzę o pierwszej pomocy przedmedycznej.	PS_W14	SN_W11, SN_HiB01	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
2.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
Treści kształcenia				
- Obszary aktywności twórczej uczniów z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami ze spektrum autyzmu. - Struktura form aktywności artystycznej. - Wyzwania i wyznaczniki rozwoju aktywności artystycznej osób z niepełnosprawnością intelektualną. - Czteroaspektowa interpretacja twórczości (aspekt: atrybutatywny, personologiczny, procesualny, stymulatorów - inhibitorów). - Profil poznawczy i „wysypkowe” uzdolnienia osób z autyzmem. Ograniczone wzorce zachowania, aktywności i zainteresowań. - Fiksacje, stereotypowość w zachowaniu u dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, a praktyczny wymiar rozbudzania zainteresowań oraz stymulacji procesu twórczego. - Inkluzywny system kształcenia osób z niepełnosprawnością intelektualną - repertuar oddziaływań motywujących oraz metody inicjowania aktywności twórczej.				

- Aktywność artystyczna i fizyczna panaceum na wyrównywanie deficytów, redukcja stereotypii i zachowań niepożądanych.
- Naśladownictwo motoryczne jako wstęp do przyswajania zasad komunikowania oraz doskonalenia zdolności w przyswajaniu informacji dotykowej i kinestetycznej.
- Kompetencje nauczyciela i terapeuty podejmującego innowacyjne oddziaływania w edukacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną.
- Wieloaspektowość współpracy z instytucjami i organizacjami zajmujący się upowszechnianiem kultury, sztuki i sportu.

**Sposoby weryfikacji efektów kształcenia
w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych**

Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie scenariuszy zajęć na zadany temat i przeprowadzenie fragmentu.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
	ST	NST
Formy nakładu pracy studenta		
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa

- Skórczyńska M., Wczesne diagnozowanie autyzmu – perspektywy i dylematy, [w:] Winczura B. (red.), Autyzm na granicy zrozumienia, Kraków 2010.
- Szot Z., Aktywność ruchowa w terapii dzieci autystycznych, Gdańsk 2003.
- Moor J., Śmiech, zabawa i nauka z dziećmi o profilu autystycznym, Warszawa 2012.

Literatura uzupełniająca

- Raczek J., Antropomotoryka. Teoria motoryczności człowieka w zarysie, Warszawa 2010.
- Aumer B., Sztuka jest jedna. Twórczość niepełnosprawnych, Warszawa 1995.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PODSTAWY EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ I Wczesnoszkolnej
Kod przedmiotu	N.1.3.

Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	5
Całkowita liczba punktów ECTS	2
Forma prowadzenia zajęć	15 w.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posiada wiedzę z zakresu psychologii, pedagogiki oraz socjologii. Posiada wiedzę o istocie wychowania, kształcenia i edukacji. Wypowiada się logicznie. Cechuje go klarowność wypowiedzi. Nawiązuje komunikację społeczną.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

C-1 Zapoznanie z tradycyjnymi i współczesnymi koncepcjami wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej.

C-2 Zapoznanie studenta z etycznym aspektem pracy z dziećmi.

C-3 Uwrażliwienie studenta na potrzeby dzieci.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o strukturze i funkcjach systemu kształcenia specjalnego – o jego podstawach prawnych, celach, zadaniach, organizacji różnych instytucji edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych i integracyjnych.	PS_W09	SN_W07	P7S_WK

Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, socjologii, biomedycyny, pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin oraz aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w celu analizowania zjawisk i problemów edukacyjnych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych oraz do projektowania, realizowania i ewaluacji procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_U01	SN_U01, SN_U02, SN_U03	P7S_UW
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
Treści kształcenia				
- Wprowadzenie w tematykę zajęć – przedmiot, cele, zadania i funkcje pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, nowe doktryny i paradygmaty. - Metody, formy, środki dydaktyczne w pracy z dziećmi w przedszkolu i w szkole podstawowej. - Podstawa programowa. Reforma oświaty. - Rola nauczyciela w przedszkolu oraz klasach nauczania początkowego. Współpraca nauczyciela z rodzicami dziecka. - System oceniania osiągnięć uczniów. - Sposoby motywacji uczniów. - Bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu i szkole. Profilaktyka. Ochrona zdrowia.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				

Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Analiza wybranego problemu edukacyjnego.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)		
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)		15
3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)		15
4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		35
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		50
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		2

Literatura obowiązkowa	
- Andrukowicz W., Edukacja integralna, Kraków 2001. - Karbowniczek J., Kwaśniewska M., Surma B., Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką, Kraków 2013. - Klim-Klimaszewska A., Pedagogika przedszkolna, Warszawa 2010. - Klus-Stańska D., Nowicka M., Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej, Gdańsk 2014. - Klus-Stańska D., Szczepka-Pustkowska M., Pedagogika wczesnoszkolna – dyskursy, problemy, rozwiązania, Warszawa 2009. - Mikler-Chwastek A., Obszary wychowania przedszkolnego – najnowsze ustalenia teoretyczne i praktyczne, Warszawa 2014. - Podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego.	
Literatura uzupełniająca	
- Karwowska-Struczyk M., Edukacja przedszkolna. W poszukiwaniu innych rozwiązań, Warszawa 2013.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRACA OPIEKUŃCZA W PLACÓWKACH DLA DOROSŁYCH
Kod przedmiotu	N.1.19.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski

Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Jarosław Basak/mgr Stanisław Stolp
Prowadzący zajęcia	Mgr Jarosław Basak/mgr Stanisław Stolp

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada wiedzę z psychologii ogólnej, pedagogiki specjalnej i opiekuńczej. Zna i rozumie podstawowe teorie psychologiczne. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Przekazanie wiedzy odnośnie specyfiki zagadnień związanych z tematyką przedmiotu. C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby i specyfikę funkcjonowania społeczno-emocjonalnego osób z niepełnosprawnością intelektualną. C-3 Rozwijanie umiejętności organizacji zajęć terapeutycznych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student zna i rozumie zasady i normy etyczne, stosowane w rewalidacji, edukacji, terapii i resocjalizacji, w tym dotyczące projektowania i realizacji badań w zakresie pedagogiki specjalnej, konieczności przestrzegania zasad ochrony praw autorskich, rozumie znaczenie ich stosowania w pracy zawodowej.	PS_W12	SN_W13	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanymi społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	P7S_KR	SN_K04, SN_K05
2	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	P7S_KK	SN_K01
Treści kształcenia				
- Zasady rekrutacji i finansowania pobytu w Domach Pomocy Społecznej dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. - Obowiązujące standardy podstawowych usług świadczonych przez DPS. - DPS jako swoisty ekosystem – struktura organizacyjna. - Strategia i planowanie w DPS. Zespół terapeutyczno-opiekuńczy. Indywidualny plan wsparcia mieszkańca - Zasada normalizacji w procesie funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej - Kierunek zmian Domów Pomocy Społecznej w Polsce. - Zajęcia terapeutyczne w Domach Pomocy Społecznej – omówienie wybranych form i metod. Opracowanie scenariusza zajęć.				

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy. Opracowanie scenariusza zajęć.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Ćwiczenia praktyczne. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST
		NST
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)		
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)		15
3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)		15
4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa
- Jundziłł E. Pedagogika opiekuńcza, Gdańsk 2008. - Kozaczk L., Terapia zajęciowa w domach pomocy społecznej: przewodnik metodyczny, Warszawa 1995. - Niedbalski J., Życ i pracować w domu pomocy społecznej. Socjologiczne studium interakcji personelu z upośledzonymi umysłowo, Łódź 2013. - Tarkowska E., Życie codzienne w domach pomocy społecznej, Warszawa 1994. - Ustawa O pomocy społecznej - Rozporządzenie MPiPS w sprawie domów pomocy społecznej.
Literatura uzupełniająca
- Cytowska B., Dorośli z niepełnosprawnością intelektualną w labiryntach codzienności. Analiza badań – Krytyka podejść – propozycje rozwiązań, Toruń 2011.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRACA Z RODZINĄ DZIECKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
Kod przedmiotu	N.1.17.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie

Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	10
Całkowita liczba punktów ECTS	5
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Dr Magdalena Grochulska/dr Łukasz Kaczmarek/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Dr Magdalena Grochulska/dr Łukasz Kaczmarek/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada elementarną wiedzę z zakresu pedagogiki oraz pedagogiki specjalnej. Wypowiada się logicznie klarownie. Nawiązuje komunikację społeczną.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z koncepcjami pracy z rodziną. C-2 Wprowadzenie studentów w zagadnienia wsparcia socjalnego oraz psychologicznego dla rodzin wychowujących dziecko z dysfunkcjami. C-3 Uwrażliwienie studentów na potrzeby i problemy rodziców wychowujących dziecko z dysfunkcjami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student rozumie procesy komunikacji społecznej, zna ich prawidłowości i zakłócenia, w szczególności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowanych społecznie, uczniów ze spektrum autyzmu oraz posiada pogłębioną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia, z zakresu kultury języka i efektywnego posługiwania się narządem głosu, a także wiedzę o alternatywnych metodach komunikacji.	PS_W11	SN_W02, SN_EG01	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
- Wybrane koncepcje pracy z rodziną. - Funkcjonowanie rodziny z dzieckiem z zaburzeniami rozwoju w ujęciu teorii systemowej. - Fazy doświadczania sytuacji kryzysowej w rodzinie dziecka z zaburzeniami w rozwoju. - Potrzeby rodziców dzieci z zaburzonym rozwojem. Niepełnosprawności dziecka i jej wpływ na zdrowe rodzeństwo. - Formy wsparcia psychologicznego rodziny dziecka z dysfunkcjami w rozwoju. - Zakres działań pedagogicznych i socjalnych na rzecz rodziny wychowującej dziecko z dysfunkcjami w rozwoju.				

- Analiza potrzeb rodziny, projektowanie działań na jej rzecz adekwatnie do rozpoznanych potrzeb (indywidualny plan współpracy z rodziną, indywidualny koszyk usług). - Usługi z zakresu poradnictwa na rzecz rodziny wychowującej dziecko z zaburzeniami w rozwoju.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy – test. Recenzja wskazanej książki.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)		
Formy nakładu pracy studenta		<table border="1"> <tr> <td>ST</td> <td>NST</td> </tr> </table>	ST	NST
ST	NST			
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>				
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15		
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15		
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		110		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		125		
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		5		

Literatura obowiązkowa	
- Ciczowska-Giedziun M., Krasiejko I. (red.), <i>Praca socjalno-wychowawcza z rodziną w ujęciu wybranych koncepcji. Analiza metodycznego działania z osobami potrzebującymi pomocy</i>, Warszawa 2016. - Karwowska M., <i>Macierzyństwo wobec dziecka niepełnosprawnego intelektualnie</i>, Bydgoszcz 2007. - Obuchowska, I., <i>Dziecko niepełnosprawne w rodzinie</i>, Warszawa 2008. - Pisula E., <i>Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju</i>, Warszawa 1997. - Pisula E., Danilewicz D. (red.) <i>Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością</i>, Gdańsk 2007.	
Literatura uzupełniająca	
- Kielin, J. , <i>Jak pracować z rodzicami dziecka upośledzonego</i>, Gdańsk 2003. - Randall P., Parker J., <i>Autyzm. Jak pomóc rodzinie</i>, Gdańsk 2001.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA W PRZEDSZKOLU SPECJALNYM
Kod przedmiotu	N.2.1.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną

Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	7
Całkowita liczba punktów ECTS	7
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	
Prowadzący zajęcia	

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student posiada podstawową wiedzę z pedagogiki ogólnej, specjalnej i psychologii. Zna istotę wychowania, wie jakie są potrzeby psychiczne dzieci. Potrafi wypowiadać się logicznie. Chętnie wyraża własne poglądy. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie. Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z obowiązkami wchodzącymi w zakres pracy dydaktycznej, wychowawczej oraz terapeutycznej nauczyciela.
C-2 Przygotowanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy.
C-3 Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji zaobserwowanych na terenie przedszkola sytuacji, współpracy i współdziałania.
C-4 Uwrażliwienie na potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych	PS_W08		P7S_WG

	oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.			
4.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
3.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW

4.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
5.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U07	SN_U13, SN_U14	P7S_UO
6.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
7.	Student wypowiada się w mowie i na piśmie sposobem zrozumiałym, spójnym i precyzyjnym, wykorzystując przy tym język obcy i współczesne technologie informacyjne oraz różne źródła uczenia się.	PS_U09	SN_U04, SN_U06, SN_U15, SN_JO02, SN_TI01, SN_TI02	P7S_UK, P7S_UU
8.	Student potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie oraz uzasadniać ich przy wykorzystaniu wybranych perspektyw teoretycznych oraz zasad etycznych	PS_U10	SN_U04	P7S_UK
9.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
10.	Student posiada umiejętności projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, planuje i realizuje ideę uczenia się przez całe życie.	PS_U12	SN_U16	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student docenia tradycje i dorobek pedagogiki specjalnej i potrzebę ich poszerzania o nowe obszary,	PS_K01	SN_K03	P7S_KK

	docenia znaczenie pedagogiki dla rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ponadto jest zdolny do krytycznego wykorzystania zdobytej wiedzy.			
2.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
3.	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	SN_K01	P7S_KK
4.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
5.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
6.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
7.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

Treści kształcenia

1. Zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania przedszkola specjalnego – oddziaływania dydaktyczne, opiekuńcze, wychowawcze, terapeutyczne, rehabilitacyjne. Zasad organizacji pracy przedszkola specjalnego. Zapoznanie z prowadzoną na terenie przedszkola dokumentacją.
2. Nauka i rozwijanie umiejętności współdziałania z opiekunem praktyk.
3. Nauka i rozwijanie umiejętności (przy współdziałaniu opiekuna) praktycznych: opieki i nadzoru nad grupą; organizowania przestrzeni grupy; dbania o bezpieczeństwo uczestników zajęć; realizowania działań pedagogicznych na terenie przedszkola; realizowania zajęć wychowawczych; realizowania zajęć adekwatnych do potrzeb i możliwości dzieci; sprawowania kontroli dzieci; oceniania postępów dzieci; optymalizacji zaburzonych u dzieci funkcji i przygotowywania potrzebnych pomocy dydaktycznych.
4. Wdrażanie studentów do realizacji roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy w zakresie: rozpoznawania zjawiska dynamiki grupy; rozpoznawania sytuacji poszczególnych dzieci w grupie; rozpoznawania potrzeb, możliwości oraz zainteresowań dzieci; sprawowania opieki nad dziećmi;

realizowania działań opiekuńczych, wychowawczych oraz terapeutycznych; opracowywania scenariuszy zajęć; realizowania zajęć według opracowywanych scenariuszy; rozpoznawania poziomu wiedzy oraz umiejętności dzieci; właściwego i obiektywnego oceniania dzieci; dbania o bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu i poza jego terenem; planowania i realizowania indywidualnej pracy z dzieckiem; właściwego doboru metod, form oraz pomocy dydaktycznych adekwatnie do możliwości psychofizycznych dziecka, jego potrzeb i tematyki zajęć; współpracy z pozostałymi uczestnikami procesu dydaktycznego.

5. Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji sytuacji zaobserwowanych na terenie przedszkola (prowadzenie dokumentacji, ocena własnego funkcjonowania na terenie przedszkola oraz konsultacje z opiekunem praktyk).

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Prowadzenie niezbędnej dokumentacji – opis działań w dzienniku praktyk. Minimum 5 scenariuszy zajęć. Sprawozdanie z praktyki.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Hospitacja zajęć prowadzonych przez pracowników placówki. Analiza dokumentacji dot. funkcjonowania placówki oraz jej podopiecznych. Realizacja zajęć wg opracowanego scenariusz. Interakcje z podopiecznymi i pracownikami placówki.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		30
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		145
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		175
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		7

Literatura obowiązkowa	
Ustawy i rozporządzenia oraz inna dokumentacja odnośnie działalności szkoły, w której student realizuje praktyki.	
Literatura uzupełniająca	
j. w.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA W SPECJALNYM OŚRODKU WYCHOWAWCZYM
Kod przedmiotu	N.2.3.

Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	10
Całkowita liczba punktów ECTS	7
Forma prowadzenia zajęć	60 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	
Prowadzący zajęcia	

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student posiada podstawową wiedzę z pedagogiki ogólnej, specjalnej i psychologii. Zna istotę wychowania, wie jakie są potrzeby psychiczne podopiecznych specjalnego ośrodka wychowawczego. Potrafi wypowiadać się logicznie. Chętnie wyraża własne poglądy. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie. Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z obowiązkami wchodzącymi w zakres pracy dydaktycznej, wychowawczej oraz terapeutycznej nauczyciela. C-2 Przygotowanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy. C-3 Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji zaobserwowanych na terenie przedszkola sytuacji, współpracy i współdziałania. C-4 Uwrażliwienie na potrzeby i możliwości rozwojowe podopiecznych specjalnego ośrodka wychowawczego.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG

	niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.			
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
4.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
3.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z	PS_U05	SN_U04, SN_U08,	P7S_UW

	autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.		SN_U09, SN_U10, SN_U11	
4.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
5.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U07	SN_U13, SN_U14	P7S_UO
6.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
7.	Student wypowiada się w mowie i na piśmie sposób zrozumiały, spójny i precyzyjny, wykorzystując przy tym język obcy i współczesne technologie informacyjne oraz różne źródła uczenia się.	PS_U09	SN_U04, SN_U06, SN_U15, SN_JO02, SN_TI01, SN_TI02	P7S_UK, P7S_UU
8.	Student potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie oraz uzasadniać ich przy wykorzystaniu wybranych perspektyw teoretycznych oraz zasad etycznych	PS_U10	SN_U04	P7S_UK
9.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
10.	Student posiada umiejętności projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, planuje i realizuje ideę uczenia się przez całe życie.	PS_U12	SN_U16	P7S_UU

Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student docenia tradycje i dorobek pedagogiki specjalnej i potrzebę ich poszerzania o nowe obszary, docenia znaczenie pedagogiki dla rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ponadto jest zdolny do krytycznego wykorzystania zdobytej wiedzy.	PS_K01	SN_K03	P7S_KK
2.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
3.	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	SN_K01	P7S_KK
4.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
5.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
6.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
7.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
- Zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania specjalnego ośrodka wychowawczego - oddziaływania dydaktyczne, opiekuńcze, wychowawcze, terapeutyczne, rehabilitacyjne.				

Wprowadzenie do zasad organizacji pracy podopiecznych specjalnego ośrodka wychowawczego. Zapoznanie z prowadzoną na terenie specjalnego ośrodka wychowawczego dokumentacją.

- Nauka i rozwijanie umiejętności współdziałania z opiekunem praktyk.
- Nauka i rozwijanie umiejętności (przy współudziale opiekuna) : opieki oraz nadzoru nad grupą; organizowania przestrzeni grupy; dbania o bezpieczeństwo uczestników zajęć; realizowania działań pedagogicznych na terenie specjalnego ośrodka wychowawczego; realizowania zajęć wychowawczych; realizowania zajęć adekwatnych do potrzeb i możliwości podopiecznych; sprawowania kontroli nad podopiecznymi; oceniania postępów podopiecznych; optymalizacji zaburzonych u podopiecznych funkcji i przygotowywania potrzebnych pomocy dydaktycznych.
- Wdrażanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy w zakresie: rozpoznawania zjawiska dynamiki grupy; rozpoznawania sytuacji poszczególnych podopiecznych w grupie; rozpoznawania potrzeb, możliwości oraz zainteresowań podopiecznych oraz sprawowania opieki nad nimi; realizowania działań opiekuńczych, wychowawczych oraz terapeutycznych; opracowywania scenariuszy zajęć; realizowania zajęć wg opracowywanych scenariuszy; rozpoznawania poziomu wiedzy oraz umiejętności podopiecznych; właściwego i obiektywnego oceniania; dbania o bezpieczeństwo podopiecznych na terenie specjalnego ośrodka wychowawczego i poza jego terenem; planowania i realizowania indywidualnej pracy z podopiecznymi; właściwego doboru metod, form oraz pomocy dydaktycznych adekwatnie do możliwości psychofizycznych podopiecznych, jego potrzeb i tematyki zajęć; współpracy z pozostałymi uczestnikami procesu dydaktycznego.
- Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji sytuacji zaobserwowanych na specjalnego ośrodka wychowawczego (prowadzenie dokumentacji, ocena własnego funkcjonowania na terenie placówki oraz konsultacje z opiekunem praktyk).

**Sposoby weryfikacji efektów kształcenia
w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych**

Prowadzenie niezbędnej dokumentacji – opis działań w dzienniku praktyk. Minimum 5 scenariuszy zajęć. Sprawozdanie z praktyki.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Hospitacja zajęć prowadzonych przez pracowników placówki. Analiza dokumentacji dot. funkcjonowania placówki oraz jej podopiecznych. Realizacja zajęć wg opracowanego scenariusz. Interakcje z podopiecznymi i pracownikami placówki.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
	ST	NST
Formy nakładu pracy studenta		
<i>1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
<i>2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		60
<i>3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		
<i>4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		115
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		175
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		7

Literatura obowiązkowa

Ustawy i rozporządzenia oraz inna dokumentacja odnośnie działalności szkoły, w której student realizuje praktyki.

Literatura uzupełniająca

j. w.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ
Kod przedmiotu	N.2.2.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	7
Forma prowadzenia zajęć	60 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	
Prowadzący zajęcia	

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Student posiada elementarną wiedzę z pedagogiki ogólnej i specjalnej i psychologii. Zna istotę wychowania, wie jakie są potrzeby psychiczne dzieci. Potrafi wypowiadać się logicznie. Chętnie wyraża własne poglądy. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie. Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

C-1 Zapoznanie studentów z obowiązkami wchodzącymi w zakres pracy dydaktycznej, wychowawczej oraz terapeutycznej nauczyciela.

C-2 Przygotowanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy.

C-3 Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji zaobserwowanych na terenie szkoły sytuacji, współpracy i współdziałania.

C-4 Uwrażliwienie na potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
4.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW

	spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.			
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
3.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
4.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
5.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U07	SN_U13, SN_U14	P7S_UO
6.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
7.	Student wypowiada się w mowie i na piśmie sposób zrozumiały, spójny i precyzyjny, wykorzystując przy tym język obcy i współczesne technologie informacyjne oraz różne źródła uczenia się.	PS_U09	SN_U04, SN_U06, SN_U15, SN_JO02, SN_TI01, SN_TI02	P7S_UK, P7S_UU
8.	Student potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie oraz uzasadniać ich przy wykorzystaniu wybranych perspektyw teoretycznych oraz zasad etycznych	PS_U10	SN_U04	P7S_UK

9.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
10.	Student posiada umiejętności projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, planuje i realizuje ideę uczenia się przez całe życie.	PS_U12	SN_U16	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student docenia tradycje i dorobek pedagogiki specjalnej i potrzebę ich poszerzenia o nowe obszary, docenia znaczenie pedagogiki dla rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ponadto jest zdolny do krytycznego wykorzystania zdobytej wiedzy.	PS_K01	SN_K03	P7S_KK
2.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
3.	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	SN_K01	P7S_KK
4.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
5.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
6.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich	PS_K06	SN_K07	P7S_KO

	użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.				
7.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR	
Treści kształcenia					
- Zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania szkoły - oddziaływania dydaktyczne, opiekuńcze, wychowawcze, terapeutyczne, rehabilitacyjne. Wprowadzenie do zasad organizacji pracy szkoły. Zapoznanie z prowadzoną na terenie szkoły dokumentacją. - Nauka i rozwijanie umiejętności współdziałania z opiekunem praktyk. - Nauka i rozwijanie umiejętności (przy współdziałaniu opiekuna) odnośnie: opieki oraz nadzoru nad grupą; organizowania przestrzeni klasy; dbania o bezpieczeństwo uczestników zajęć; realizowania działań pedagogicznych na terenie szkoły; realizowania zajęć wychowawczych; realizowania zajęć adekwatnych do potrzeb i możliwości uczniów; sprawowania kontroli uczniów; oceniania postępów uczniów; optymalizacji zaburzonych u uczniów funkcji i przygotowywania potrzebnych pomocy dydaktycznych. - Wdrażanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy w zakresie: rozpoznawania zjawiska dynamiki grupy; rozpoznawania sytuacji poszczególnych uczniów w grupie; rozpoznawania potrzeb, możliwości oraz zainteresowań uczniów; sprawowania opieki nad uczniami; realizowania działań opiekuńczych, wychowawczych oraz terapeutycznych; opracowywania scenariuszy zajęć; realizowania zajęć według opracowywanych scenariuszy; rozpoznawania poziomu wiedzy oraz umiejętności uczniów; właściwego i obiektywnego oceniania uczniów; dbania o bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza jej terenem; planowania i realizowania indywidualnej pracy z uczniem; właściwego doboru metod, form oraz pomocy dydaktycznych adekwatnie do możliwości psychofizycznych ucznia, jego potrzeb i tematyki zajęć; współpracy z pozostałymi uczestnikami procesu dydaktycznego np. pedagogiem szkolnym. - Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji sytuacji zaobserwowanych na terenie szkoły (prowadzenie dokumentacji, ocena własnego funkcjonowania na terenie szkoły oraz konsultacje z opiekunem praktyk).					
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych					
Prowadzenie niezbędnej dokumentacji – opis działań w dzienniku praktyk. Minimum 5 scenariuszy zajęć. Sprawozdanie z praktyki.					
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe					
Hospitacja zajęć prowadzonych przez pracowników placówki. Analiza dokumentacji dot. funkcjonowania placówki oraz jej podopiecznych. Realizacja zajęć wg opracowanego scenariusz. Interakcje z podopiecznymi i pracownikami placówki.					
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta				ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>					
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>					60
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>					
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>					115
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):					175

Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):	7

Literatura obowiązkowa
Ustawy i rozporządzenia oraz inna dokumentacja odnośnie działalności szkoły, w której student realizuje praktyki.
Literatura uzupełniająca
j. w.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PSYCHOLOGIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
Kod przedmiotu	N.1.2.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	4
Całkowita liczna punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 w.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada wiedzę z psychologii ogólnej oraz klinicznej. Zna i rozumie podstawowe teorie psychologiczne. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Przekazanie wiedzy odnośnie specyfiki zagadnień związanych z tematyką przedmiotu. C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby, specyfikę funkcjonowania poznawczego, społeczno-emocjonalnego, motorycznego, komunikacyjnego, seksualnego jednostek z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu. C-3 Rozwijanie umiejętności kreowania środowiska włączającego dla osób z dysfunkcjami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK	
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	P7S_KR	SN_K04, SN_K05	
Treści kształcenia					
- Mechanizmy prowadzące do powstania niepełnosprawności intelektualnej i autyzmu. - Specyfika poznawania świata przez osoby z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną (właściwości spostrzegania, pamięci, uwagi i myślenia; czynniki stymulujące aktywność poznawczą i uczenie się). - Rozwój emocjonalny osób niepełnosprawnością intelektualną (potrzeby emocjonalne, specyfika funkcjonowania emocjonalnego, zaburzenia emocjonalne). - Korelacje między rozwojem umysłowym i społecznym. Aspekt niedostosowania społecznego. - Komunikowanie się osób z ASD i niepełnosprawnością intelektualną. Konsekwencje niezaspokojenia potrzeby komunikowania się. - Proces kształtowania się struktury Ja u osób z niepełnosprawnością intelektualną. Utrudnienia w rozwoju struktury Ja. Stymulowanie rozwoju Ja. - Przeżywanie niepełnosprawności intelektualnej przez osobę nią dotkniętą. - Specyfika funkcjonowania społecznego osób ze spektrum autyzmu (analiza Teorii Umystu). Przywiązanie u dzieci z ASD.					
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych					
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy. Esej na zadany temat.					
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe					
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Ćwiczenia praktyczne. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.					
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta				ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>					15
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>					
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>					15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>					60

Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa
- Borkowska A. R., Domańska Ł. (red.), Neuropsychologia kliniczna dziecka, Warszawa 2006. - Domańska Ł., Borkowska A. (red.), Neuropsychologia kliniczna dziecka, PWN, Warszawa 2014. - Kościelak R., Funkcjonowanie psychospołeczne osób niepełnosprawnych umysłowo, Warszawa 1996. - Kościelka M., Oblicza upośledzenia, Warszawa 1995. - Kowalik S., Upośledzenie umysłowe. Teoria i praktyka rehabilitacji, Warszawa 1989. - Kowalik S., Psychologia niepełnosprawności umysłowej, [w:] Sęk H. (red.), Psychologia kliniczna, tom 2, Warszawa 2005. - Mazanek E. (red.), Dziecko niepełnosprawne ruchowo. Wychowanie i nauczanie dzieci z mózgowym dziecięcym, Warszawa 1998. - Pisula E., Autyzm u dzieci. Diagnoza, klasyfikacja, etiologia, Warszawa 2000.
Literatura uzupełniająca
- Kowalik S., Psychologia niepełnosprawności umysłowej, [w:] Sęk, H. (red.), Psychologia kliniczna, Warszawa 2005. - Twardowski A., Kształtowanie dialogowej kompetencji komunikacyjnej u uczniów niepełnosprawnych intelektualnie, Kalisz-Poznań 2002.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	REHABILITACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA
Kod przedmiotu	N.1.5.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	10
Całkowita liczba punktów ECTS	6
Forma prowadzenia zajęć	15 w.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek
Prowadzący zajęcia	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student ma przyswojoną podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz dydaktyki ogólnej. Potrafi formułować logiczne i spójnie wypowiedzi. Chętnie wyraża własne poglądy i opinie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z tematyką procesu szeroko rozumianej rehabilitacji w Polsce.

C-2 Uwrażliwienie studentów na problemy osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społeczno-zawodowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW

2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
- Wprowadzenie w tematykę zajęć – rys historyczny rehabilitacji w Polsce i na świecie. Modele i koncepcje niepełnosprawności. - Regulacje prawne w zakresie rehabilitacji społeczno-zawodowej. Orzekanie o niepełnosprawności. - Teoria rehabilitacji – nowoczesny system rehabilitacji. Cele, etapy, zasady i instrumenty rehabilitacji społeczno-zawodowej. Rodzaje i cechy rehabilitacji. Rehabilitacja kompleksowa. - Bariery w rehabilitacji. - Rehabilitacji i poradnictwo zawodowe osób niepełnosprawnych. - Instytucje działające w obszarze rehabilitacji społecznej i zawodowej. - Rehabilitacja społeczno-zawodowa a rodzaj niepełnosprawności (rehabilitacja osób z niepełnosprawnością: narządu ruchu, wzroku, słuchu, intelektualną oraz psychiczną). - Wsparcie psychologiczno-pedagogiczna dla osób z różnymi dysfunkcjami.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie prezentacji multimedialnej na zadany temat.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)

Formy nakładu pracy studenta	ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		15
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		135
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		150
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		6

Literatura obowiązkowa
- Florczak-Nowak Z., Warsztaty terapii zajęciowej jako forma rehabilitacji osób niepełnosprawnych, „Problemy Rehabilitacji Niepełnosprawnych” 2009, 12. - Garbat M., Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami do końca XIX wieku, „Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania” 2013, nr 4. - Kowalik S., Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Katowice 1996. - Kowalik S., Psychologia rehabilitacji, Warszawa 2007. - Kukła D., Bednarczyk Ł., Poradnictwo zawodowe dla osób z grupy szczególnego ryzyka. Wybrane aspekty, Warszawa 2010. - Majewski T., Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych, Warszawa 1995. - Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 123, póź. 776.
Literatura uzupełniająca
- Orłowska B. A., Przełamywanie barier psychologicznych, społecznych i emocjonalnych w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, Radom 2011. - Otrębski W., Interakcyjny model rehabilitacji zawodowej osób z upośledzeniem umysłowym, Lublin 2007. - Troszczyńska-Nakoneczna W., Wybrane zagadnienia rehabilitacji osób niepełnosprawnych dla studentów pedagogiki, Legnica 2005.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	SEKSUALNOŚĆ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
Kod przedmiotu	N.1.6.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny

Wskazany semestr kształcenia	7
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam /dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam /dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Podstawowa wiedza z zakresu psychologii ogólnej i rozwojowej i pedagogiki. Rozumienie pojęć psychologicznych i pedagogicznych. Umiejętność korzystania z literatury przedmiotu, Internetu, umiejętność przygotowania prezentacji multimedialnej. Umiejętność pracy grupowej, poprawnego wypowiadania się dostosowanego do możliwości percepcyjnych odbiorcy, wysoka kultura osobista, Zainteresowanie problematyką psychologii i seksualności osób z niepełnosprawnością
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Przekazanie wiedzy odnośnie specyfiki zagadnień związanych z tematyką przedmiotu. C-2 Student posiada poszerzoną i usystematyzowaną wiedzę z zakresu seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnym wieku, C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby, specyfikę funkcjonowania seksualnego jednostek z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu. C-3 Rozwijanie umiejętności kreowania środowiska włączającego dla osób z dysfunkcjami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG

Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	P7S_KR	SN_K04, SN_K05
Treści kształcenia				
- Norma i patologia w rozwoju zachowań seksualnych człowieka - Etapy rozwoju seksualności u osób z niepełnosprawnością intelektualną – od pierwszych przejawów potrzeb seksualnych do aktywności seksualnej: seksualność dziecięca, dojrzewanie płciowe, właściwe i niewłaściwe reakcje młodzieży na objawy dojrzewania płciowego. - Charakterystyka przejawów zachowań seksualnych osób z niepełnosprawnością intelektualną – zachowania normatywne i nienormatywne (seks, współżycie seksualne, masturbacja, pornografia, zachowania skrajne); możliwości i sposoby interwencji pedagogicznej. - Omówienie konsekwencji braku zaspokojenia potrzeb seksualnych; charakterystyka dysfunkcji seksualnych. - Omówienie potrzeb seksualnych i prokreacyjnych osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście postaw społeczeństwa (rola akceptacji i stereotypów). - Tworzenie i specyfika związków uczuciowych i specyfika relacji rodzicielskich u osób z niepełnosprawnością intelektualną.				

- Rodzina jako miejsce kształtowania się pierwszych zachowań społecznych i seksualnych dziecka; zasady współpracy z rodzicami i opiekunami osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnym wieku.
- Psychologiczne wymiary wspomagania rozwoju seksualnego osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnym wieku.
- Profilaktyka niekorzystnych rozwojowo zachowań seksualnych na każdym etapie rozwoju.
- Analiza problemu nadużyć i wykorzystywania seksualnego wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- Edukacja seksualna – warunki, metody, programy rozwijania świadomości seksualnej i umiejętności kontroli zachowań seksualnych u osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- Wybrane aspekty prawne dotyczące sfery intymnej życia człowieka.

**Sposoby weryfikacji efektów kształcenia
w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych**

Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy. Esej na zadany temat.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Ćwiczenia praktyczne. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta	ST	NST
<i>1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
<i>2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
<i>3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
<i>4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa

- Bancroft J. (red), Seksualność człowieka, Wrocław 2010.
- Fornalik I., Jak edukować seksualnie osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Poradnik dla specjalistów, Warszawa 2010.
- Izdebski Z., Postawy Polaków wobec seksualności osób niepełnosprawnych ruchowo i intelektualnie [w:] J. Głodkowska, A. Giryński (red.), Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną – uwalnianie od schematów i uprzedzeń, Warszawa 2005, s. 35–58.
- Jurczyk M., Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną. Nauczycielskie (de)konstrukcje, Warszawa 2018.
- Kijak R., Seksualność człowieka z niepełnosprawnością intelektualną a rodzina, Warszawa 2014.
- Parchomiuk M., Seksualność człowieka z niepełnosprawnością intelektualną, Kraków 2018.
- Suchankova P., Seksualność dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną [w:] Wieczne dzieci czy dorośli. Problem seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną, Warszawa 2002, s. 49–57.

Literatura uzupełniająca

- Bartoszek A. ks., Seksualność osób niepełnosprawnych intelektualnie. Studium teologicznomoralne, Katowice 2009.

- Gapik L., Zaburzenia rozwoju i funkcjonowania seksualnego. Podstawy diagnostyki i terapii, [w:] Człowiek niepełnosprawny – rodzina i praca.- Bydgoszcz, 2004, s. 93–102.
- Giryński A., Edukacja seksualna osób niepełnosprawnych intelektualnie w świetle opinii rodziców i nauczycieli, [w:] J. Głodkowska, A. Giryński (red.), Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną – uwalnianie od schematów i uprzedzeń, Warszawa 2005, s. 61–69.
- Kościelska M., Niechciana seksualność: o ludzkich potrzebach osób niepełnosprawnych intelektualnie, Warszawa 2004.
- Ostrowska A., Rola seksualności w życiu osób niepełnosprawnych, „Niepełnosprawność i Rehabilitacja” 2007, nr 3, s. 3–17.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA
Kod przedmiotu	N.1.7.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posiada wiedzę z pedagogiki, pedagogiki specjalnej oraz psychologii i psychologii ogólnej. Wypowiada się logicznie i spójnie. Posiada umiejętność krytycznego myślenia. Chętnie wyraża własne opinie. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

- C-1 Wyposażenie studentów w wiedzę o regulacjach prawnych, modelach wczesnej interwencji, niezbędnej dokumentacji.
- C-2 Rozwijanie umiejętności właściwego doboru metod i planowania oddziaływań terapeutycznych.
- C-3 Uwrażliwienie na potrzeby dziecka z zaburzeniami w rozwoju.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o subdyscyplinach pedagogiki specjalnej, w szczególności z zakresu oligofrenopedagogiki i pedagogiki resocjalizacyjnej, w szczególności terminologię, teorię i metodykę.	PS_W04		P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, socjologii, biomedycyny, pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin oraz aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w celu analizowania zjawisk i problemów edukacyjnych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych oraz do projektowania, realizowania i ewaluacji procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_U01	SN_U01, SN_U02, SN_U03	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
Treści kształcenia				
- Prawo a wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. - Metody, formy i dokumentowanie WWRD. Najczęstsze błędy popełniane we wczesnym wspomaganiu rozwoju. - Podejścia rozwojowe i behawioralne w modelu wczesnej interwencji. - Omówienie wybranych dyrektywnych i niedyrektywnych metod i form usprawniania małego dziecka z niepełnosprawnością. - Znaczenie zabawy w rozwoju dziecka z nieprawidłowym rozwojem intelektualnym. - Wybrane sposoby wspomagania rozwoju małego dziecka w rodzinie: uczenie się sytuacyjne, uczenie się przez naśladownictwo (MLE), czas podłogowy według S. Greenspan'a. - Terapie kompleksowe i wspomagające. - Skuteczność wczesnie rozpoczętej interwencji. - Kadra pracująca z małym dzieckiem z ramach WWRD.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy. Prezentacja multimedialna na zadany temat.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta				ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>				
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>				15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>				15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>				60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):				75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):				3

Literatura obowiązkowa

- Cieszyńska, J., Korendo, M., Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia. Kraków, 2017.
- Cytowska B., Winczury B., Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka, Kraków 2011.
- Piotrowicz R., Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i rodziny. Diagnostyka a program, Warszawa 2012.
- Serafin T., Wybrane aspekty dotyczące możliwości prowadzenia działań wspierających rozwój małych dzieci zagrożonych niepełnosprawnością lub niepełnosprawnych oraz ich rodziny, Kraków 2012.
- Twardowski A., Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z niepełno sprawnościami w środowisku rodzinnym, Poznań 2012.
- Wiśniewska M., Wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną. Poradnik dla rodziców i terapeutów, Kraków 2010.

Literatura uzupełniająca

- Rozporządzenie Ustawa z dn. 18 września 2008 r. sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych.
- Rozporządzenie z dn. 30.04.2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2014, Dz. U. 2013, poz. 1687.
- Skórczyńska M., Współczesne tendencje we wczesnej interwencji u dzieci zagrożonych niepełnosprawnością lub niepełnosprawnych, Kraków 2006.
- Strassmeier W., Interwencja wczesnodziecięca, Warszawa 2012.
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r., Dz.U. 2004, Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	ZABAWA W PROCESIE WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA
Kod przedmiotu	N.1.15.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	8
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Znajomość procesów rozwoju fizycznego oraz psychicznego jednostki na różnych etapach jej życia. Posiada podstawową wiedzę odnośnie zabawy i potrzeb rozwojowych odnośnie jej aspektów.

Wypowiada się logicznie i spójnie, cechuje się pomysłowością i kreatywnością. Nawiązuje kontakt interpersonalny.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

C-1 Zapoznanie studentów z zabawą w świetle współczesnej pedagogiki, psychologii.

C-2 Uświadomienie studentowi roli i znaczenia zabawy dla rozwoju psychofizycznego dziecka.

C-3 Zapoznanie rodzajami, metodami i technikami pedagogiki zabawy.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI

	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji,	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10,	P7S_UW

	terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.		SN_U11	
2.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
Treści kształcenia				
- Dziecięca zabawa jako podstawowa forma aktywności oraz proces intensywnego uczenia się: psycho-pedagogiczne uwarunkowania zabaw dziecięcych. - Teorie zabaw, ich funkcje i rodzaje. Rola zabawy w życiu człowieka. - Zabawy i zabawki we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka. - Rodzaje zabawek. Wielofunkcyjne rola zabawek. - Zasady i warunki samodzielnego wykonania zabawek. - Samodzielne wykonanie zabawki adekwatnie do wskazanych przez wykładowcę potrzeb. - Rola tzw. zabaw wstępnych i relaksacyjnych. Zabawy integracyjne i ich znaczenie dla funkcjonowania grupy. - Zabawy relaksacyjne, muzyczno-ruchowe, stymulujące rozwój zmysłów, przygotowujące do nauki pisania i czytania, terapeutyczne itd. - Zabawy i gry stolikowe. - Zabawy pobudzające zmysły.				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Aktywność na zajęciach. Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę (pytania otwarte). Opracowanie scenariusza zajęć na zadany temat.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta				ST NST

1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa
- Borkowska M., Wagh K., Integracja sensoryczna na co dzień, Warszawa 2010. - Dąbrowska M., Wczesne wspomaganie. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, Fundacja Rozwoju Regionalnego, Kraków 2009. - Gruszczyk-Kolczyńska E., O roli zabawek w procesie rozwoju umysłowego Dzieci, Wychowanie w Przedszkolu, nr 5, 2003. - Kędzior-Niczyporuk E., Wprowadzenie do pedagogiki zabawy: wybór tekstów drukowanych w „Kropki” w latach 1992-1994, Lublin 2003. - Minczakiewicz E. M., Zabawa w rozwoju poznawczym i emocjonalno-społecznym dzieci o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach, Kraków 2006. - Piszczek M., Terapia zabawą, terapia przez sztukę, Warszawa 2002.
Literatura uzupełniająca
- Walczak G. Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z uszkodzonym wzrokiem, Warszawa 2005. - Walczak G. (red.), Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z uszkodzonym wzrokiem z dodatkowymi niepełno sprawnościami, Warszawa 2005. - Kubicka D., Kontrowersje wokół pomiaru twórczości u dzieci, „Psychologia Wychowawcza” 2000, nr 2-3.